

MAJANDUS- JA ETTEVÕTLUSÕPETUSE AINEKAVA

Gümnaasiumi majandus- ja ettevõtlusõpe ainekava koosneb „Majandusõpetus“ ja „Ettevõtlusõpetus“ kursustest.

Majandus- ja ettevõtlusõpetuse õppimise eesmärk on omandada arusaam ühiskonnas toimuvatest nähtustest ja protsessidest ning vastastikustest seostest nii üksiksiku, ettevõtte, riigi kui ka rahvusvahelisel tasandil. Seejuures arendatakse õpilastes ettevõtlikku ning keskkonda väärtustavat ja säästvat eluhoiakut ning probleemide lahendamise ja uurimise oskusi. Õppides nägema keskkonna, inimese ja majanduselu vastastikuseid suhteid, näevad õpilased ka säästva eluviisi vajadust. Õpilased saavad teavet erinevate elukutsete, elukutsetele esitatavate nõuete ja õppimisvõimaluste kohta, õpivad koostama elulookirjeldust ning käituma töövestlustel. Õpitakse analüüsima tööturu nõudmisi ning pakkumisi, nägema ja hindama oma soove ning võimalusi. Elukutsevalikul õpitakse nägema töötaja rolli kõrval ka tööandja (ettevõtja) rolli. Majandusõpetuse läbimisel omandavad õpilased oskuse otsida, kasutada, analüüsida ja hinnata mitmesuguseid statistilisi materjale ning kasutada infotehnoloogilisi vahendeid. Õppetegevus on probleemipõhine ning õpilase igapäevaeluga ja majanduses toimuvaga seostatud. Majandus- ja ettevõtlusõpetusel on tihe integratsioon teiste õppeainetega, tuginedes matemaatika-, geograafia- ja ajalooeadmistele ning toetades ühiskonna- ja inimeseõpetuse õppimist.

Majandusõpetuse ainekava

<i>Teema</i>	<i>Majanduse olemus</i>
<i>Õppekirjandus</i>	1. Majandusõpik. Junior Achievementi Arengufond, 2005 2. Ülesandekogu. I., Junior Achievementi Arengufond, 2008 Arrak, A, jt. Majanduse ABC. Kirjastus Audentes ja Avatar, 2002.
<i>Õppevara</i>	Ajakirjanduses ilmuvad majandusteemalised artiklid.
<i>Õpe väljaspool klassiruumi</i>	
<i>Praktilised tööd</i>	Kodukoha ettevõtete kaardistamine, ettekanne.
<i>ITK vahendid</i>	
<i>Lõimingud</i>	geograafia: tootmistegurid, ühiskonnavormid; ajalugu: naturaalmajandust, plaanimajandust, turumajandust, merkantilismi, füsiokraadid. Isikutest on märgitud D.Ricardo, A.Smith, Quesnau, ühiskonnaõpetus – A.Smith, majandussüsteemid, tootmistegurid; läbivad teemad: elukestev õpe ja karjääri planeerimine, tehnoloogia ja innovatsioon, keskkond ja jätkusuutlik areng ning kodanikualgatus ja ettevõtlikkus.

<i>Teema</i>	<i>Nõudmine, pakkumine, hind.</i>
<i>Õppekirjandus</i>	1.Majandusõpik. Junior Achievementi Arengufond, 2005 2.Ülesandekogu. I., Junior Achievementi Arengufond, 2008 3.Kerem, M., Raju, O., Randveer, M. Mikroökonomika. Õpik. Tea, Tallinn, 2003. 4.Randveer, M. (koostaja). Mikroökonomika ülesannete ja harjutuste kogu. Külim, Tallinn, 2004 5.Arrak, A, jt. Majanduse ABC. Kirjastus Audentes ja Avatar. 2002.
<i>Õppevara</i>	Ajakirjanduses ilmuvad majandusteemalised artiklid.
<i>Õpe väljaspool klassiruumi</i>	
<i>Praktilised tööd</i>	Praktilised ülesanded nõudluse pakkumise ja hinna kujunemise kohta: a) Nõudluse - pakkumise graafikute koostamine.
<i>ITK vahendid</i>	a) TITANi kodulehekülg http://titan.ja.org . b) PIZZERIA kodulehekülg http://www.pizzeria.ee . c) Junior Achievementi Arengufondi simulatsioon Simulaator 7 http://seitse.2day.ee .
<i>Lõimingud</i>	matemaatika: tabeli, diagrammi lugemine ja koostamine, koordinaatteljestik, funktsiooni graafiku joonestamine, võrrandisüsteemi lahendamine; tulu ja kulu arvutamine; eesti keel: ajalehe info analüüs; võõrkeel: sõnavara täienemine erinevate infoallikatega töötamisel. ühiskonnaõpetus – inflatsioon; läbivad teemad: elukestev õpe ja karjääri planeerimine, tehnoloogia ja innovatsioon, keskkond ja jätkusuutlik areng ning kodanikualgatus ja ettevõtlikkus.

<i>Teema</i>	<i>Inimene kui omanik, tootja, töötaja ja tarbija.</i>
<i>Õppekirjandus</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Majandusõpik. Junior Achievementi Arengufond, 2005 2. Ülesandekogu. I., Junior Achievementi Arengufond, 2008 Arrak, A, jt. Majanduse ABC. Kirjastus Audentes ja Avatar. 2002
<i>Õppevara</i>	Riigiportaal eesti.ee kodulehekülg www.eesti.ee . CV Online'i kodulehekülg www.cv.ee .
<i>Õpe väljaspool klassiruumi</i>	
<i>Praktilised tööd</i>	Praktilised ülesanded: a) CV koostamine b) Isikliku eelarve koostamine c) Töötasudega seotud arvutused
<i>ITK vahendid</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Ettevõtjalase info leidmine erinevatest andmebaasidest: <ol style="list-style-type: none"> a) Ettevõtja infovärv Aktiva kodulehekülg www.aktiva.ee. b) Palga ja maksude kalkulaator http://palk.crew.ee. c) CV Online'i kodulehekülg www.cv.ee. d) Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi kodulehekülg www.mkm.ee
<i>Lõimingud</i>	

<i>Teema</i>	<i>Raha ja finantsmajandus.</i>
<i>Õppekirjandus</i>	<p>1.Majandusõpik. Junior Achievementi Arengufond, 2005</p> <p>2.Ülesandekogu. I, Ülesandekogu. II, Ülesandekogu. III. Junior Achievementi Arengufond, 2008, 2009.</p> <p>3.Arrak, A, jt. Majanduse ABC. Kirjastus Audentes ja Avatar. 2002.</p> <p>4.Arrak, A. Eesti majandus. Lõimumine Euroopa ja globaalses kontekstis. Õpik keskkoolile. Avatar, 2008.</p>
<i>Õppevara</i>	<p>1.Eesti majandus. Lõimumine Euroopa ja globaalses kontekstis. Avatari kodulehekül www.avatar.ee/eestimajandus/.</p> <p>2.Riigiportaal eesti.ee kodulehekül www.eesti.ee.</p> <p>3.Eesti Panga kodulehekül www.eestipank.info ja DVD Eesti Pank.</p> <p>4.Eesti Panga tarbijaveeb www.minuraha.ee.</p> <p>5.Eesti Statistikaameti kodulehekül www.stat.ee.</p> <p>6.Tark Investor OÜ kodulehekül www.tarkinvestor.ee.</p>
<i>Õpe väljaspool klassiruumi</i>	
<i>Praktilised tööd</i>	hoiustamise ja laenamise ülesanded
<i>ITK vahendid</i>	Simulatsioonid interaktiivsed investeerimismängud
<i>Lõimingud</i>	

Teema	Valitsuse osa majanduses.
Õppekirjandus	<ol style="list-style-type: none"> 1. Majandusõpik. Junior Achievementi Arengufond, 2005. 2. Ülesandekogu. III,. Junior Achievementi Arengufond, 2009. 3. Arrak, A, jt. Majanduse ABC. Kirjastus Audentes ja Avatar. 2002. <p>Arrak, A. Eesti majandus. Lõimumine Euroopa ja globaalses kontekstis. Õpik keskkoolile. Avatar, 2008.</p>
Õppevara	<ol style="list-style-type: none"> 4. Eesti majandus. Lõimumine Euroopa ja globaalses kontekstis. Avatari kodulehekülg www.avatar.ee/eestimajandus/. 5. Riigiportaal eesti.ee kodulehekülg www.eesti.ee. 6. Eesti Panga kodulehekülg www.eestipank.info. 7. Eesti Statistikaameti kodulehekülg www.stat.ee. 8. Tark Investor OÜ kodulehekülg www.tarkinvestor.ee. 9. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi kodulehekülg www.mkm.ee. <p>Eesti töötukassa kodulehekülg www.fta.ee.</p>
Õpe väljaspool klassiruumi	
Praktilised tööd	Maksebilansi ülesanne
ITK vahendid	Riigi- ja kohaliku eelarve õpetamisel on võimalik kasutada Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi kodulehekülge (www.mkm.ee).
Lõimingud	<p>matemaatika: tabeli, diagrammi lugemine ja koostamine, tulu ja kulu arvutamine eelarve koostamisel;</p> <p>eesti keel: ajalehe info analüüs; võõrkeel: sõnavara täienemine erinevate infoallikatega töötamisel;</p> <p>ühiskonnaõpetus – subsiidium, regionaalpoliitika, otsesed ja kaudsed maksud, fiskaal- ja monetaarpoliitika;</p>

<i>Teema</i>	<i>Rahvusvaheline majandus</i>
<i>Õppekirjandus</i>	
<i>Õppevara</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Eesti majandus. Lõimumine Euroopa ja globaalses kontekstis. Avatari kodulehekülg www.avatar.ee/eestimajandus/. 2. Riigiportaal eesti.ee kodulehekülg www.eesti.ee. 3. Eesti Panga kodulehekülg www.eestipank.info. 4. Eesti Statistikaameti kodulehekülg www.stat.ee. 5. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi kodulehekülg www.mkm.ee. Maailmakooli maailmahariduse portaal www.maailmakool.ee
<i>Õpe väljaspool klassiruumi</i>	
<i>Praktilised tööd</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1.riikide võrdlus erinevate majandusnäitajate aluse, ettekanded 2.absoluutse ja suhtelise eelise arvutamine ja analüüs kaupade päritolu Eestis
<i>ITK vahendid</i>	Õiglane kaubanduse õpetamiseks kasutada Maailmakooli materjale (www.maailmakool.ee)
<i>Lõimingud</i>	

Ettevõtlusõpetuse ainekava

<i>Teema</i>	<i>Turumajandus.</i>
<i>Õppekirjandus</i>	
<i>Õppevara</i>	1. TITANi kodulehekülg http://titan.ja.org . 2. PIZZERIA kodulehekülg http://www.pizzeria.ee . 3. Ajakirjanduses ilmuvad temaatilised artiklid. Situatsioonilehed nõudluse-pakkumise graafikute koostamiseks
<i>Õpe väljaspool klassiruumi</i>	
<i>Praktilised tööd</i>	1. Nõudluse - pakkumise graafikute koostamine. 2. Toote hinna kujunemine konkreetse toote näitel
<i>ITK vahendid</i>	Virtuaalsete simulatsioonimängud: a) TITANi kodulehekülg http://titan.ja.org . b) PIZZERIA kodulehekülg http://www.pizzeria.ee . c) Junior Achievementi Arengufondi simulatsioon Simulaator 7 http://seitse.2day.ee . d) Oliver otsustab- arukate valikute tegemine e) Eelkõige 5.–9. aastastele lastele. www.rahamaa.ee
<i>Lõimingud</i>	Lõiming: matemaatika: tabeli, diagrammi lugemine ja koostamine, tulu ja kulu arvutamine, rahandusülesanded; eesti keel: funktsionaalne lugemine; ajalehe info analüüs, arutlusoskuse kujundamine; võõrkeel: sõnavara täienemine erinevate infoallikatega töötamisel.

<i>Teema</i>	<i>Ettevõtlus.</i>
<i>Õppekirjandus</i>	
<i>Õppevara</i>	<p>CV Online'i materjalid (www.cv.ee).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. TITANi kodulehekülg http://titan.ja.org. 2. PIZZERIA kodulehekülg http://www.pizzeria.ee. 3. Ajakirjanduses ilmuvad temaatilised artiklid. <p>Innove kodulehel trükised (Ettevõtluse alused. Ideest eduka ettevõtjani. Mis toimub ettevõttes? Ettevõtte hindamine ja arendamine.) http://www.innove.ee/arendusprojektid/ettevotlusope/oppematerjalid</p>
<i>Õpe väljaspool klassiruumi</i>	
<i>Praktilised tööd</i>	<p>CV koostamine</p> <ol style="list-style-type: none"> b) Õpilasfirma loomine c) kodukoha ettevõtete kaardi koostamine
<i>ITK vahendid</i>	<p>Virtuaalsete simulatsioonimängud:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) TITANi kodulehekülg http://titan.ja.org. b) PIZZERIA kodulehekülg http://www.pizzeria.ee. <p>Ettevõtlusalase info leidmine erinevatest andmebaasidest:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Ettevõtja infovarav Aktiva kodulehekülg www.aktiva.ee. <p>CV online'i kodulehekülg www.cv.ee.</p>
<i>Lõimingud</i>	<p>psühholoogia: enda kui ettevõtja isikuomaduste analüüs; eesti keel: ajalehe info analüüs CV koostamine, motivatsioonikiri; võõrkeel: sõnavara täienemine erinevate infoallikatega töötamisel. Ühiskonnaõpetus: ettevõtlusvormid</p>

Teema	Ettevõtte alustamine
Õppekirjandus	<p>Ettevõtja infovärv Aktiva kodulehekül www.aktiva.ee.</p> <p>2. Ettevõtluskogumik E-motion CD ja kodulehekül http://e-motion.aiesec.ee.</p> <p>3. Eesti Kvaliteediühingu kodulehekül www.eaq.ee.</p> <p>4. Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse kodulehekül www.eas.ee.</p> <p>5. Innove kodulehel trükised (Ettevõtluse alused. Ideest eduka ettevõtjani. Mis toimub ettevõttes? Ettevõtte hindamine ja arendamine.) http://www.innove.ee/arendusprojektid/ettevotlusope/oppematerjalid</p> <p>6. Ajakirjanduses ilmuvad temaatilised artiklid</p>
Õppevara	<p>a) Ettevõtja infovärv Aktiva kodulehekül www.aktiva.ee.</p> <p>b) Ettevõtluskogumik E-motion CD ja kodulehekül http://e-motion.aiesec.ee.</p> <p>c) Tark Investor OÜ kodulehekül www.tarkinvestor.ee.</p> <p>d) Eesti Kvaliteediühingu kodulehekül www.eaq.ee.</p> <p>Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse kodulehekül www.eas.ee.</p>
Õpe väljaspool klassiruumi	
Praktilised tööd	<p>1. Õpilasfirma äriidee SWOT ja äriplaani koostamine (mõelda, et ÕF peab alustama varem kui 6 nädalat).</p> <p>2. Õpilasfirma põhikirja koostamine ja registreerimine JA Eestis</p> <p>3. Turu-uuring, müügiprognooosi koostamine</p>
ITK vahendid	<ul style="list-style-type: none"> Virtuaalsete simulatsioonimängud: <ul style="list-style-type: none"> a) TITANI kodulehekül http://titan.ja.org. b) PIZZERIA kodulehekül http://www.pizzeria.ee.
Lõimingud	<p>matemaatika: algkapitali ja toote hinna määramine; eesti keel: ajalehe info analüüs, ÕF põhikirja koostamine võõrkeel: sõnavara täienemine erinevate infoallikatega töötamisel.</p>

<i>Teema</i>	<i>Ettevõtte raamatupidamine.</i>
<i>Õppekirjandus</i>	
<i>Õppevara</i>	<p>Õppevahendid:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) TITANi kodulehekülg http://titan.ja.org. 2) Ettevõtja infovarav Aktiva kodulehekülg www.aktiva.ee. 3) Ettevõtluskogumik E-motion CD ja kodulehekülg http://e-motion.aiesec.ee. 4) Tark Investor OÜ kodulehekülg www.tarkinvestor.ee. 5) Innove kodulehel trükised (Ettevõtluse alused. Ideest eduka ettevõtjani. Mis toimub ettevõttes? Ettevõtte hindamine ja arendamine.) http://www.innove.ee/arendusprojektid/ettevotlusope/oppematerjalid 6) Raamatupidamise tarkused. www.raamatupidaja.ee
<i>Õpe väljaspool klassiruumi</i>	
<i>Praktilised tööd</i>	<ol style="list-style-type: none"> a. Õpilasfirma eelarve b. ÕF raamatupidamine (Exelis) c. Raamatupidamisülesanne (Maasikakorjajad Soomes, Proua Eva lillepood, Kiired Käed). d. Tasuvusanalüüs e. Ülesanded ettevõtte maksude kohta
<i>ITK vahendid</i>	Virtuaalsete simulatsioonimängud: a) TITANi kodulehekülg http://titan.ja.org .
<i>Lõimingud</i>	ettevõtte raamatupidamise arvestus, eelarve ja bilansi koostamine; eesti keel: raamatupidamisterminite õigekiri; võõrkeel: sõnavara täienemine erinevate infoallikatega töötamisel

<i>Teema</i>	<i>Juhtimine.</i>
<i>Õppekirjandus</i>	
<i>Õppevara</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Veebilehe www.juhtimine.ee videotest räägivad ettevõtete juhid oma kogemustest. 2) Mainori videoloengud www.mk.ee 3) TÜ Eetikakeskuse eetikaveeb www.eetika.ee. 4) Meeskonna ülesanded. Räägel. K. (2004) Tants umbes tööposti. Pegasus. 5) Innove kodulehel trükised (Ideest eduka ettevõtjani). http://www.innove.ee/arendusprojektid/ettevotlusope/oppematerjalid Robert T. Kiyosaki ja Sharon L. Lechter. (2005) Rikas isa, vaene isa. Sinisukk.
<i>Õpe väljaspool klassiruumi</i>	
<i>Praktilised tööd</i>	Praktilised ülesanded- aja planeerimine ja töögraafiku koostamine Juhtimisoskuse hindamine testi abil
<i>ITK vahendid</i>	Juhtimisalase info leidmine erinevatest andmebaasidest:
<i>Lõimingud</i>	<p>psühholoogia: isiksuse omadused, võimed;</p> <p>eesti keel: avalik esinemine ja sõnavara kasutus;</p> <p>võõrkeel: sõnavara täiendamine erinevate infoallikatega töötamisel</p>